

כלהם אב על בנים (ב)

הארצראיסנער ווערטער מהגה"צ ר' חיים קויפמאן שליט"א

ר"מ ישיבת תפארת יעקב - נייטסחווד

העניט מינט אמאָל אוֹ דער קאמפֿוֹטער איז נישט געפּערליך. ער כאָפְּט זיך נישט גִּילִיךְ...
 שפּעטער איז שווין זיער שפּעט. רבִּי אלִיכְּ לְאַפְּיָאנְן זְיַל האָט דערצעילט אַ מעַשָּׁה, וואָס איז געווען בֵּי רבִּי אלְחָנָן
 וואָסערמאָן וועָן ער איז געקּומען אוֹrifּ אַמעְרִיקָא, חזָאת ער געדאגט פָּאר אַ אַיד וואָס שיקְטַזִּין קִינְד אַין אָ
 יונְיוּזֶרְסִיטָעַט, זָאלְסְט אַוְיפְּפָאַסְט סְאיַזְסָכָה, סְאיַזְסָנִישְׁתָּכָרְשָׂר, יְעַנְעַר הָאָט גַּעֲדָאָגָט ער פָּאַרְשְׁטִיטִינְשִׁיט, סְאיַזְסָנִישְׁתָּכָרְשָׂר אַזְוִי שְׁלַעַכְתָּ, פְּרַעַגְתָּ אִים ربִּי אלְחָנָן, קָעַנְסְטוֹ אַפְּאָר וואָס זְעַנְעַן קָאַלְעַי גַּעַוּאָרְן דָּאָרטָן, זָאגָט ער יָאָ, אַיךְ קָעָן
 אַפְּאָר, נָו אַיךְ פָּאר וואָס שִׁיקְסְטוֹ דִּין זָוֵן דָּאָרטָן? סְאיַזְסָדָא דִּין, אַז אוֹרְבִּיב אַיד הָאָט גַּעַמְלִיעַט זְיַינְעַ צְוּוִיְּ קִינְדְּעָר
 אָוָן זְיַי זְעַנְעַן גַּעַשְׁטָאָרְבָּן בְּשַׁעַת מִילָּה, טָאָר ער נִישְׁתָּמְלִיעַן דָּעַם דָּרְטִין קִינְד, פָּאַרוּוֹס? וּוְיִיל סְאיַזְסָכָה, אָוָן
 וואָס וּוְעַט זִין אוֹרְבִּיב ער וּוְעַט יָא גִּיְינְסָמְלִיעַן דָּעַם דָּרְטִין קִינְד אָוָן ער אַיךְ גַּעַשְׁטָאָרְבָּן? שְׁרִיְיט ربִּי אלְחָנָן, ער אַיךְ אָ
 רַוְצָח! דִּי הַלְּכָה זָאגָט מַעַן טָאָר נִישְׁטָט, אָוָן ער גִּיְיטָא אַיז ער אַ רַוְצָח, דוֹ וּוְיִיסְטָט דָאָךְ אַז אַפְּאָר קִינְדְּעָר זְעַנְעַן
 קָאַלְעַי גַּעַוּאָרְן דָּאָרטָן? זָאגָט ער, יָאָ אָוָן דַּו שִׁיקְסְטָט דִּין קִינְדְּ דָּאָרטָן. בִּזְיַוְתָּו דָאָךְ אַ רַוְצָח!

די היינטיגע תעג, מען רעדט נישט פון אפער, רבוי אלֵי שוויזי פון אמאעריקא האט געזאגט או ער וויסט פון הוונדערטער קינדרער, הונדערטער קינדרער זואס זענען קאליע געוואָרַן זועגן דעם, אוון די וויסנשאָפַט טוישט זיך איזוי שנעל או מען קען גארניישט מיטהאלטן, זואס ס'אייז דא היינט איז שווין דא מאָרגַן אַ נײַע, אוון זיין קמנען ער באָהָאלַטְן או דו וויסט נישט בין ימינו לְשִׁמְאָלָו זואס טוֹת זיך. אוון ער איזו ממש אַיּוֹם זונראָ, וויי קען אַ מענטשׂ זאגַן או ער פָּאַסְט אַיּוֹף, ער וויסט או סְיוּוּט נישט שאָדָן, ער איזו דאָך ממש אַ חזָּקה, אַזְוִיפֵּיל מענטשׂ זענען שווין קאליע געוואָרַן, ווי איזוי קען אַ מענטשׂ איזוי זאגַן? מען מוֹזְדָּק אַזְוִיפְּאָסֶן! ער איז אַ מְוֹרָאַדְגָּעַ זאָך.

לאמריך דערציאַלן אָמעשה, סִיאַז געועען אַין אַהייליגַן מושד אַין אַמְּעַרְקָא, זַיְהַאֲבָן גַּעַדְאַרְפֶּט האַבָּן פַּארְזַן מושד אַקְּאַמְּפִוּטָעַר אַין אַפְּסַיס, האַבָּן זַיְהַגְּעַקְוִיפֶּט פַּאֲרַדְיַי צַוְּיִי כְּלֵי קַודְשׁ ווּעַלְכָּעַ האַבָּן דַּאֲרַט גַּעַרְבָּעַט אַקְּאַמְּפִוּטָעַר. נַאֲךְ אַפְּאַרְדְּחַדְשִׁים האַטְמַעַן באַמְּעַרְקָת אַז דַּי צַוְּיִי מַעֲנַתְשָׁן זַעַנְעַן קַאַלְיַע גַּעַוְאַרְן רַלְיַי, אַיְינָס האַט שַׁוִּין גַּעַרְבָּעַט דַּאֲסַ צַוְּיִיטָע, מַיהְאַט שַׁוִּין גַּעַרְבָּעַט, האַט מַעַן שַׁוִּין גַּעַרְקָט, שַׁוִּין גַּעַמְאָכֶט, אַאֲ.גַּו., דַּאֲס בְּרַעַנְגַּט אלְזַן דַּעַר קַאַמְּפִוּטָעַר, מַזְעַן דַּאֲךְ מַוְאַדְיַג אוּיפְּפָאַסְן.

"איך וויל איזן נאך א זאך... ס'אייז יא מעגנון זיך צורייק צוהאלטנו! איך קען א חשוב איז אין טאראנטא. א גרויסער גביר א בעל צדקה. אונ ער האט געהאט אין שטוב פאר די קוינדרער 4 קאמפויוטערס. צו קוקן און שפילן א. א.וו. ס'אייז א מעשה שהיה. ער האט געהערט א דרשה וווען דעם. אונ ער האט אריינגעטראכט קלאר אין די זאך. אונ ער האט געזאגט ס'טוויג נישט. אונ האט גענומען מיט די איגענע הענט אלע 4 קאמפויוטערס און אויעקגעווארפן. ס'אייז א שטארקיט".

און מידארך בעטן אויף סייעתא דשמייא, אבער א מענטש קען נישט בעטן אויף סייעתא דשמייא און ער טוט גארנישט דערצו, ווען א איד שטעלט זיך אועויך און זאגט איזוי ווי מיר האבן פריער געזאגט. "הייליגער באשעפער היט מיינע קינדער". פרעוגט מען אים "און וואם טומטו דערצו אלײַין". גאנרניישט, ממש גאנרניישט!
שעות לאנג פארברענgett ער מיט שטוטים, אפשר מיט כשורע זאכן, שפילן, מעשיות, און די קאפ שוורימט אים, איז ווי קען מען בעטן אויף לעכטיגע קינדער? מען זאל וויפּן אוֹ מען וויל בעטן אויף סייעתא דשמייא מוו מען ערפֿען טוֹן אויך אלײַינס!!!